

Naisten yhteiskunnallinen asema ja valtiolliset oikeudet

Lienee paikallaan, että muistutamme Toverittaren lukijoille naisten päivää varten laatissa naistenpäivää varten valmistusamme Toverittareissa niitä syitä miksi ei ole ennen meidän päiviä vaadittu naisille valtiollisia oikeuksia, kuten äänioikeutta ja elustajaoikeutta parlamentissa ja valtion virkoihin pääsyä.

Sillä selityksellä, jota paljon käytetään, että siksi ei ole naisilla ollut valtiollisia oikeuksia, kun miehet ovat sortaneet naisia, ei selitetä mitään asian valaisemiseksi eli perussyitä. Ei sanota miksi ei naisille ole annettu valtiollisia oikeuksia ennenkin meidän päiviä.

Perussyöt ovat löydettävissä tällekin yhteiskunta kysymykselle tuotanto-oloista.

Tutkimukset osoittavat, että siinä määrässä, miten naiset itsekin aikana ovat olleet pakotettut ottamaan yhteiskunnalliseen tuotantoon osaa sen mukaan he ovat saaneet sananvaltaa yhteiskunta-asioissa. Niinpä esim. silloin kun ihmiset olivat ryhmittyneet yhteiskunniksi suvutain oli naisilla sanontavalta suvun yhteisiin asioihin vaikka työjako oli jo kehittynyt miesten ja naisten välille.

Mutta kun he elivät kommunistista elämää niin naistenkin työ kuului silloin yhtä tärkeäksi yhteiskunnalle kuin miestenkin.

Niin pian kun työjako synnytti yhteiskunnassa yksityisomistusoikeuden, niin nainen joutui työskentelemään miehen talouden hyväksi ja silloin nainen menetti yhteiskunnan yleisiin asioihin sanontavallan. Se oli naisten alentumiskausi, kuten Engels siitä sanoo.

Vanhajan suurissa itämaalaisissa orjavaltioissa naisten aliarvoinen asema johtui siitä, että orjaisantä omisti orjat ja muut tuotantovälineet, kuten maan. Hän johti orjansa työtä ja taloustoimia. Niissä tehtävissä kehittyi pystyväksi valtiollisiin tehtäviin jotavastoin vapaan miehen narsella ei ollut tuottavaa työtä, jota olisi katsottu yhteiskuntahyödylliseksi työksi. Orjat tekivät taloustyöt, häi oli vain orja-isännän kotinukke — huviesine ja lasten synnyryskotte. Sekin toimi tapahtui orja-isännän hyödyksi. Orja-isäntä tahtoi tietää varmasti kuka on hänen lapsensa jolle hän jättää perintönsä. Siksi hän tahtoi vangita jonkun naisen neljän seinän sisälle. Siinä syy, miksi itämailla nainen ei saanut esiintyä yleisissä asioissa. Hänellä oli kiellettyä seuraamään osaaotto nykyisessä merkityksessä ja se on säilynyt siellä tapana meidän päiviin saakka.

Naiset kun olivat van riippuvaisia miehensä ansioista, niin he eivät osanneet aavistaakaan että heillä pitäisi olla sanontavalta yhteiskunta-asioihin.

Mutta Rooman valtakunnan hävitessä tuli sellainen talousmuoto käytäntöön, että naisten työ oli suuresta merkityksestä kotitaloudelle. Luontaistaloudessa

naiset tekivät ainakin puolet tuotannollisesta työstä. He kehräsivät langat, kutoivat villavaatteet, valoivat kynttilät, ruokkivat karjan ja ottivat kesäisin osaa ulkotöihin. Siinä syy, miksi alettiin naista kunnioittamaan kodissa ja kirkko myönsi hänellä olevan sielun.

Papit usein tuovat saarnoissaan esille sen, että kuinka kristinusko on kohottanut naisen sortusta asemastaan ja kuinka Kristus on sanonut kauniita sanoja naisten kunnioittamisesta. Se selitys on vain aatteellinen kaunistus sille taloudelliselle muutokselle, joka tapahtui Rooman valtakunnan hävitessä, jonka seurauksena oli naisten yhteiskunnallisen aseman muuttuminen. Siinä on yleinen laki, että se muutos, joka tapahtui yhteiskuntatuotannossa pukeutuu aatteelliseksi harrastukseksi. Sellainen on kristinuskonkin aatteellinen puoli naisten kunnioituksesta.

Kuten tunnettua keskiaikainen yhteiskunta ei tarvinnut kiinteää keskitettyä valtiojärjestystä. Oli vain löyhä yhteisiteitä lääninherrain välillä ja se että naiset työskentelivät yksityistalouden sisällä ei synnyttänyt mitään tarvetta naisissa valtiollisten oikeuksien hankkimiseen.

Mutta porvarillinen talous kun syrjäytti luontaistalouden vähitellen on riistänyt naisten työn kodista ja on ajanut naisetkin tehtäisiin, sanalla sanoen tehnyt heistä yhteiskunnan tuotannollisia jäseniä. Porvarillisen naisliikkeen tunnuksena on ollutkin: naisilla täytyy olla oikeus harjoittaa kaikkia ammattitöitä ja maksettakoon heille samanlainen palkka kuin miehillekin samasta työstä.

Naiset kun tulivat tasa-arvoisiksi omaisuuden perijöiksi ja omistajiksi miesten rinnalla, niin silloin alettiin vaatia naisille samoja valtiollisia oikeuksia kuin miehillä. Siinä porvarillisen naisliikkeen perusjuuret.

Me sosialistit vaadimme naisille kaikissa asioissa samaa arvoa kuin miehillekin siihen luettuna valtiollisetkin oikeudet sillä perusteella, että naisetkin ottavat tuotantoon osaa samoin kuin miehetkin.

Sosiaal. opin mukaan ei tehdä eroitusta naisten työstä sillä perusteella, että se työ mitä tehdään perhe-elämän sisällä olisi aliarvoisempaa kuin mikä muu työ tahansa, joka tyydyttää inhimillisen tarpeen.

Mutta olisimme hiukan harhassa jos luulisimme, että se katsokanta, joka sosial. oppiin sisältyy perhetyönkin tunnustamisessa tasaarvoiseksi muiden töiden rinnalla sinänsä tekisi naiset tasa-arvoiseksi miesten rinnalla. Se tapahtuu vain siten, että suurtuotanto yhä lisää kotityön tehtäisiin ja naisten on pakko mennä sinne työhön. Siinä peruste naisten yhteiskunta-oikeuksille.

Olen tavannut sellaisiakin mielipiteitä, että naisten aliarvoinen

asema johtuu siitä, kun nainen on heikompi ruumiin ja hengen voimista eikä ole kyennyt ottamaan osaa yhtä hyvin kuin mies sellaisiin tärkeisiin tehtäviin kuten sotaan ja tärkeisiin tuotannollisiin toimiin. Näille tekijöille on myönnettävä sijansa naisten sorronalaiseen asemaan, mutta pääsyy on se, ettei naisten tehtävä omistussuhteista johtuen ole ollut yhteiskunnallista tuotantoa.

Sosialistipuolue kun pääsee valtaan ja kaikki työ kun yhteiskunnallistutetaan, niin se on, joka naisen kohottaa ala-arvoisesta asemasta ja tekee mahdolliseksi henkisen kehityksen että näemme voivatko naiset kehittyä henkisesti miesten rinnalle. *)

Peter Kähkönen.

*) Ei siinä pitkiä kehityksiä tarvita. Yleensä on naisilla yhtä paljon järkeä kuin miehilläkin, joskin eri suunnalle kehittyntä, johtuen se miesten ja naisten erilaisista toimista ja olosuhteista. Toimien ja olosuhteiden samalaistuminen vaan kehittää miehet ja naiset henkisesti samaan suuntaan. — Toim.

Järjestymättömän puuhia

Kirj. Anni M.

Olin ollut yhden vuoden tässä maassa, kun minun onnistui päästä palvelukseen paikkakunnan parhaimpana pidettyyn hotelliin ja sen vuoksi minua pitivätkin tuttavani onnen lempilapsena.

Minä itse olin alunpitäen toista mieltä, sillä minun työpaikkani oli keittiössä ja olin jokaisen apulainen, jota tointa ei luullakseni kukaan kadehdi, joka joskus on ollut apulaisena. Sitäpaitsi oli vielä kesä, ja kuumuus kerrassaan sietämätön, kun neljä uunia tulipunaisena hohti pienessä keittiössä. Ei koskaan ollut vaatteissani sormenpään kokoista kuivaa palkkaa kun työstä lakkasin, vaikka olin mitä ohuimmin vaateutettu.

Työaika oli aamulla kello seitsemästä kello kahdeksaan illalla. Päivällisen jalestä oli parisen tuntia vapaata aikaa ja se vapaa-aikahan se oli joka pani tyttöjen pää pyörälle, kun sitä sai ihan joka päivä ja perheissä saa vain torstaisin vapa-aikaa.

Ruokaa sai palvelusväki perin niukasti. Ensin kun minä menin sai puolista jotenkuten, vaan sitäkin supistettiin päivä päivältä, joten ne tytöt, jotka tekivät työtä muualla kuin köykissä, olivat ihan nälkään nääntymässä. Ette usko miten minua iletti ensi aikoina nähdessäni kun tytöt kouran kanssa ahmivat suuhunsa ruuan jätteitä, joita oli jäänyt ruokailijoilta astioihin, joita ruokailuhuoneesta tuotiin pesuhuoneeseen.

Mutta siitäkin keittäjät olivat vihassa, sillä ne olisi pitänyt koota talteen että olisi saanut undestaan viedä rahalla syöjille. Kaikesta tästä kiusauksesta huolimatta tytöt uskoivat heillä olevan parhaan työpaikan maailmassa, kun useimmat olivat siinä

puskeneet monta vuotta, ollen monelle ensimmäinen työpaikka tässä maassa.

Sitte lakattiin vielä maksamasta palkkaa. Sekin oli ennen hyvinä aikoina maksettu täsmälleen jokaisen kuun 15 p:nä, vaan sitäkin alettiin vähä kerrallaan venyttää, joten lopulla oli monta kuuta palkkaa sisällä.

Se oli enemmän mitä minä siedin ja minä lietsoin tyytymättömyyttä suomalaisiin tyttöihin ja yllitin, että tehdään lakko. Illalla päätettiin ettei kukaan mene aamulla työhön ja kun tultiin herättämään ylös käänsin minä itseni toiselle kyljelle ja aijoin ottaa hyvän levon, vaan huonetoverini alkoi kämpiä ylös ja alkoi pukeutumaan.

— No, aijotko sinä töihin? kysyin häneltä.

— Ehkä se lienee parasta, vastasi hän, sillä jos ne suuttuttaa niin ei saa mitään. Ja tottakai pian maksavat, jupisi hän ja meni.

Kuului liikettä toistenkin tyttöjen huoneista, joten minäkin päätin nousta katsomaan minkäverran on lakkolaisia jälellä. Jauri vilkaukselta näin viimeisen liepeen heilahtavan vaan hankkään ei joutanut kuulla mitä minulla olisi sanomista, joten ei ollut muuta keinoa kun pukea päälle ja litaniaa lukien mennä työhönsä takaisin.

Olin pahanpäiväisesti junsalla päällä ja haukuskelin niin paljon kuin suinkin siitä selkärangattomuudesta, minkä työläiset omaavat silloin, kun olisi omat edut kyseessä.

Jokainen koetti minua tyynnyttää sanoen, että jos ei tänään makseta niin huomenna ei tulla töihin, vaan sama näytelmä uudistui, vaikka palkasta ei oltu mitään puhuttu.

Minä kuitenkin opin sen läksyn, etten heiltä mitään odottanut ja niin minä aloin pyrkiä pois siitä paikasta. Isännistö tiedusteli syytä siihen ja minä sanoin, että minä en tee työtä jos minä en saa edes sitä luvattua ropoa työstäni, joten minä muuttan toiseen paikkaan. Sitte maksettiin yhden kuun palkka ja luultiin asian sillä olevan autettu vaan sitä kiihkeämmin minä sanoin itseni irti. Vaadittiin, että minun pitää laittaa tyttö sijaani ja kun minä sen onnistuini saamaan, pääsin kun pääsinkin pois siitä.

Palkkaani sain käydä noutamassa monasti ennenkuin sen sain. Lopuksi suutuini sille klerkille ja sanoin, että minä en enempä sitä nouda, vaan minä katson eikö sitä makseta seuraavalle noutajalle.

"All right, Annie!" sanoi hän ja nouti minulle rahan konttorista.

Toiset tytöt jatkoivat puskemistaan. Jollakin perin tyytymättömälle annettiin joku dollari vaan yleisesti ei montakaan kymppitaalaa palkkoihin kulu- tettu sen jälkeen.

Minä joskus kävin heitä nau-ramassa ja kiusaamassa, sillä yleisellä tietona oli, että ne hotellin runnaajat runnaavat itsensä vararikkoitalaan, sillä arvokkaimmat tavarat kuljetettiin turvalliseen talteen ja vuokrahuo- neessa kun pitivät liikettä niin